Українські надра під прицілом: як олігарх Буткевич будує імперію на стратегічних копалинах – поки США та Росія вже стоять у черзі

Читать на русском | Read in English | Додати як бажане джерело в Google

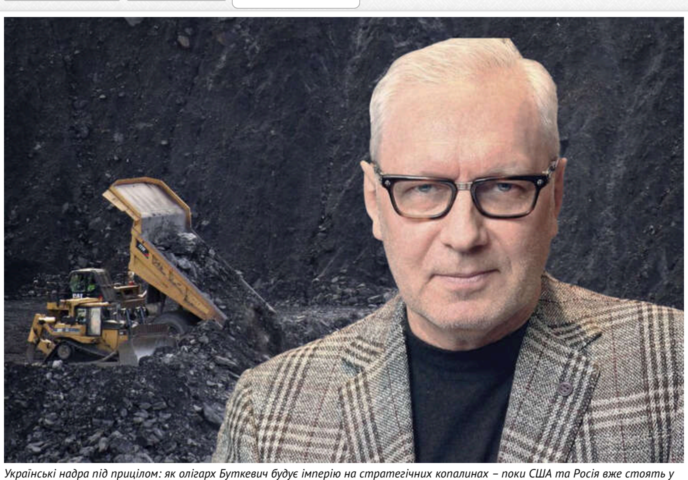

Українські надра під прицілом: як олігарх Буткевич будує імперію на стратегічних копалинах – поки США та Росія вже стоять у черзі

Українські надра, видається, стають новим полем глобального протистояння. Берилієві,уранові, графітові та титанові родовища не лише визначають економічне майбутнє держави, а й перетворюються на об'єкт боротьби між США, Росією і локальними олігархічними групами. Однією з ключових постатей у цій грі став Геннадій Буткевич – співзасновник корпорації АТБ і голова BGV Group Management.

Як одіозний бізнесмен перебрав до рук низку цінних родовищ і які інтереси можуть за цим стояти? Розібралась команда аналітиків СтопКору.

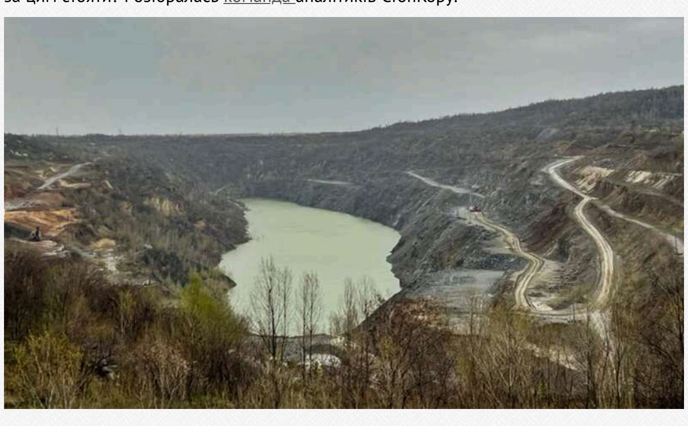

Геннадій Буткевич і видобуток корисних копалин: шлях до ресурсної імперії

- Геннадій Буткевич – колишній регіонал – співзасновник мережі АТБ, контролер компанії BGV Group Management.
- BGV інвестує у видобуток стратегічно важливих копалин: урану, берилію, цирконію, молібдену, графіту, титану, нафти та газу.
- Працює з "зеленими польовими проєктами" – новими родовищами без історії попереднього видобутку.
- Ключові проєкти:
  - Уран: Сафонівське, Садове, Сєверинське родовища
  - Графіт: Балахівське родовище, Зарічна ділянка
  - Граніт: Жеревське родовище
  - Берилій: Пержанське родовище (найбільше у світі)
- Буткевич активно шукає інвесторів для масштабування проєктів, підкреслюючи стратегічний потенціал України для ЄС, США і Китаю. А саме, BGV Grup Буткевича підписала у США угоди у сфері критичної сировини. Повідомляється на офіційному сайті корпорації. Група заявила, що цими документами компанії зафіксували попередні домовленості про майбутню співпрацю у сфері критичної сировини. CRM (Critical Raw Materials) – це важливі для економіки матеріали, які складно або небезпечно отримувати, бо вони є лише в кількох країнах. До них належать, наприклад, рідкісноземельні метали, графіт, берилій, літій, кобальт. Такі матеріали потрібні для виробництва електроніки, батарей, сучасних авто, сонячних панелей та іншої техніки.

"Підписання документів стало важливим кроком у розвитку міжнародних партнерств, що відкриває нові можливості для розширення бізнесу BGV на глобальному ринку. Увага України та світу прикута до галузі CRM, де наша компанія вже тривалий час розвиває експертизу та реалізовує конкретні проєкти. У 2015 році ми починали з нуля, усвідомлюючи важливість та стратегічність напряму для майбутнього української економіки та глобальної ресурсної безпеки. За ці роки було виконано дуже багато роботи за міжнародними стандартами та проінвестовано значні кошти. Наприклад, у межах графітового проєкту лише на стадії техніко-економічного обґрунтування компанія інвестувала майже $10 млн. І це лише стартові роботи, які дали нам можливість сісти за стіл переговорів з потенційними партнерами та домовлятися про подальший розвиток проєктів", – зауважив Геннадій Буткевич, засновник та інвестор BGV Group Management.

Державна служба геології та надр України

СПЕЦІАЛЬНИЙ ДОЗВІЛ
на користування надрами

Реєстраційний номер: 6383
Дата видачі: від 01 листопада 2019 року
Підстава надання: 1. Протокол проведення аукціону з продажу спеціального дозволу на користування надрами від 22.04.2019 № UA-PS-2019-03-04-000048-1
2. Договір купівлі-продажу з відкладальною обставиною на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами від 22.04.2019 № 1/4-19

Вид користування надрами: видобування
Мета користування надрами: видобування берилієвих руд (підземна розробка)
назва родовища: Пержанське родовище, ділянки Північна та Крушинка

Географічні координати:

ділянка Північна

	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5
ПнШ	51°23'30"	51°23'36"	51°23'23"	51°23'04"	51°23'04"
СхД	27°53'13"	27°53'45"	27°54'18"	27°54'17"	27°53'13"

ділянка Крушинка

	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7
ПнШ	51°22'49"	51°23'06"	51°23'32"	51°23'22"	51°22'56"	51°22'30"	51°22'37"
СхД	27°53'02"	27°55'09"	27°57'30"	27°57'37"	27°56'01"	27°53'26"	27°53'08"

Житомирська область, Олевський район
між селами Перга і Рудня - Перганська
площа: ділянка Північна - 1,051 кв. км, ділянка Крушинка - 2,976 кв. км, загальна - 4,027 кв. км
берилієві руди

Українські надра: Чому весь світ бореться за них

- Україна володіє $15 трлн потенційної вартості копалин.
- Лідерство у Європі за покладами урану, літію, графіту, берилію.
- Більшість покладів зосереджена на Сході, де тривають бойові дії або тимчасова окупація.

Природні ресурси як причина війни – одна з ключових причин російського вторгнення – бажання встановити контроль над рідкісноземельними та паливними ресурсами України.

Американська "мирна угода" Трампа: ресурси в обмін на поступки

- У 2025 році команда Трампа запропонувала Україні "мирний план", який передбачає:
  - Відмову від вступу до НАТО.
  - Територіальні поступки.
  - Підписання угоди про доступ американських компаній до українських родовищ.
- Під загрозою – стратегічні копалини, включно з родовищами, контрольованими Буткевичем.
- Головна мета США – забезпечити ресурсну безпеку для оборонної, енергетичної та аерокосмічної галузей через контроль над берилієм, літієм, титаном, ураном, графітом.

Хто володіє українськими надрами: розклад сил

- BGV Group Management (Геннадій Буткевич) – уран, графіт, берилій, цирконій, титан. BGV Group Management, заснована Геннадієм Буткевичем (співвласник АТБ), є одним із найбільших приватних гравців у видобутку критичних і стратегічних мінералів України.
- Група контролює проєкти з урану (Сафонівське, Садове, Сєверинське родовища), графіту (Балахівське родовище, Зарічна ділянка), берилію (Пержанське родовище), а також цирконію та титану.
- BGV активно залучає інвестиції, зокрема для масштабування графітового проєкту (потреба – $450 млн), і відкрито підтримує співпрацю з іноземними партнерами, зокрема США, для розвитку видобутку критичних матеріалів.

- Група "Приват" (Коломойський, Боголюбов) – марганець, залізна руда. Група "Приват" контролює ключові активи з видобутку та перероблення марганцевих руд через низку кіпрських офшорів. Це приносить групі мільярдні доходи щороку.
  - За "Приватом" також стоять підприємства, що займаються видобутком залізної руди.

- Ferrexpo (Жеваго) – залізна руда. Ferrexpo – міжнародна група, зареєстрована у Швейцарії, основний власник – Костянтин Жеваго.
  - Контролює Полтавський, Єристівський і Баланівський гірничо-збагачувальні комбінати, які є провідними виробниками залізної руди в Україні.
- ArcelorMittal – металургія (залізна руда, сталь). ArcelorMittal Кривий Ріг – найбільший виробник сталевого прокату в Україні, зі значними потужностями з видобутку та перероблення залізної руди.
  - Компанія належить міжнародному металургійному гіганту ArcelorMittal і є стратегічним гравцем на українському ринку сталі та металургії.

Ці компанії визначають сучасну структуру контролю над основними ресурсами країни та активно впливають на інвестиційний і промисловий ландшафт України.

Державна служба геології та надр України

СПЕЦІАЛЬНИЙ ДОЗВІЛ
на користування надрами

Реєстраційний номер: 6383
Дата видачі: від 01 листопада 2019 року
Вид користування надрами: видобування
Мета користування надрами: видобування берилієвих руд (підземна розробка)
назва родовища: Пержанське родовище, ділянки Північна та Крушинка
Житомирська область, Олевський район
між селами Перга і Рудня - Перганська
ділянка Північна - 1,051 кв. км, ділянка Крушинка - 2,976 кв. км, загальна - 4,027 кв. км
берилієві руди

"Золота жила" Буткевича: Пержанське родовище берилію

Як Буткевич отримав контроль

- У 2019 році на аукціоні Держгеонадр ТОВ "Пержанська рудна компанія" (підконтрольна Буткевичу) виграла право на розробку Пержанського родовища.
- Початкова вартість лота – 60,9 млн грн, переможна ставка – 76 млн грн (+25% до стартової ціни).
- Компанія мала мінімальний капітал у 25 тис. грн, була зареєстрована у приватному будинку, а згодом - у місті Олевськ Житомирської області.
- Засновники – Орлов Олег Олександрович (83,3%), Настенко Олександр Миколайович (8,4%), Якименко Віталій Дмитрович (8,3%).
- Договір з переможцем підписали в день аукціону – 22 квітня 2019 року.

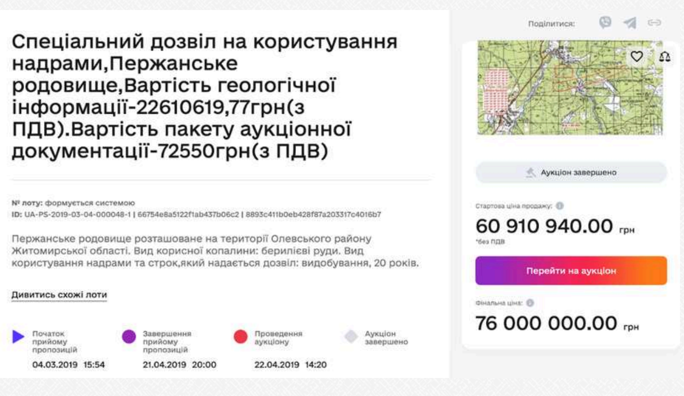

Корупційні ризики та аукціонна схема

- Частину спецдозволів компанії Буткевича отримано без прозорих аукціонів, що стало предметом кримінальних розслідувань. Про це у своїх розслідуваннях писали НАШІ ГРОШІ.
- Аукціони часто вигравали компанії з мінімальним капіталом, зареєстровані у житлових будинках, із засновниками, які фігурують у низці схожих фірм.
- Держгеонадра організовували "розпродажі" надр, які викликали підозри у змові між бізнесом та державним органом. (Про корупційний скандал – детально в наступному випуску).

Екологічна катастрофа в обмін на прибуток

- Пержанське родовище частково розташоване у Поліському природному заповіднику, заказнику "Микитче" та ландшафтному парку "Словечанський кряж".
- Видобуток берилію супроводжується викидами токсичних речовин, що створює загрозу для навколишнього середовища.
- Прокуратура вимагала скасувати рішення облради про виділення ділянок через заповідний статус, однак апеляційні суди стали на бік компанії.

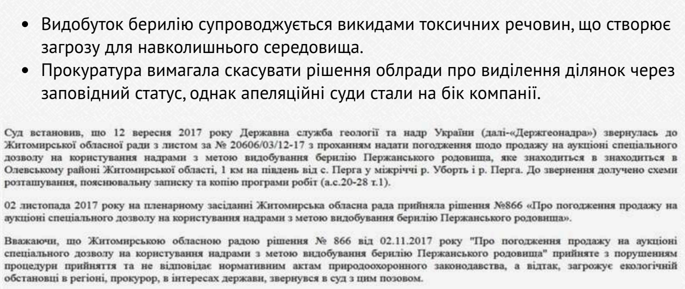

Суд встановив, що 12 вересня 2017 року Державна служба геології та надр України (далі-«Держгеонадра») звернулась до Житомирської обласної ради з листом за № 20606/03/12-17 з проханням надати погодження щодо продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами з метою видобування берилію Пержанського родовища, яке знаходиться в знаходиться в Олевському районі Житомирської області, 1 км на південь від с. Перга у міжріччі р. Уборть і р. Перга. До звернення долучено схеми розташування, пояснювальну записку та копію програми робіт (а.с.20-28 т.1).

02 листопада 2017 року на пленарному засіданні Житомирська обласна рада прийняла рішення №866 «Про погодження продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами з метою видобування берилію Пержанського родовища».

Вважаючи, що Житомирською обласною радою рішення № 866 від 02.11.2017 року "Про погодження продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами з метою видобування берилію Пержанського родовища" прийняте з порушенням процедури прийняття та не відповідає нормативним актам природоохоронного законодавства, а відтак, загрожує екологічній обстановці в регіоні, прокурор, в інтересах держави, звернувся в суд з цим позовом.

Вирішуючи спір та задовольняючи позов, суд першої інстанції виходив з того, що прокурором доведено наявність державного інтересу у справі, оскаржуване рішення Житомирською обласною радою прийняте з порушенням встановленої Регламентом процедури та з порушенням природоохоронного законодавства.

Скріншот постанови апеляційного суду

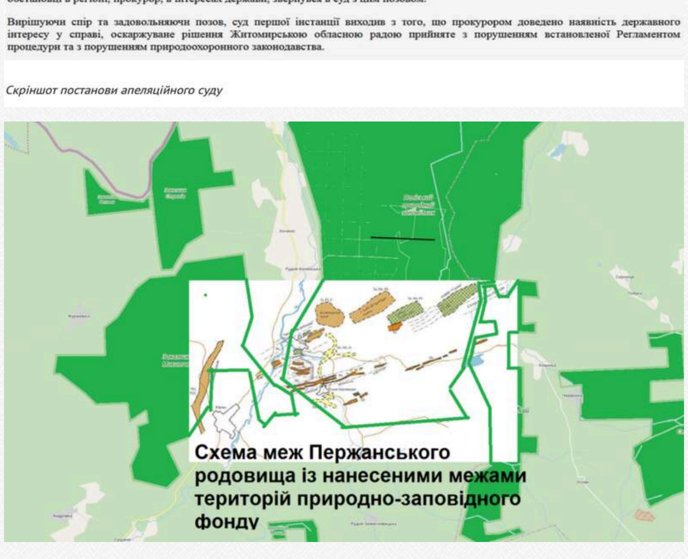

Геополітичний тиск: чи поступиться Буткевич родовищами американцям? Поки що Буткевич заявляє про бажання зберігати контроль над ресурсами. Проте політичний тиск і геополітичні домовленості можуть змусити його передати частку американським компаніям. Україна, опинившись між інтересами США та Росії, ризикує втратити контроль над стратегічними ресурсами через внутрішню корупцію та зовнішній тиск.

Імовірно, наразі Україна стоїть на межі втрати контролю над одним із найважливіших своїх багатств – стратегічних копалин. У цьому контексті Геннадій Буткевич, зосередивши у своїх руках величезні родовища, стає одночасно і можливістю для розвитку національної економіки, і потенційним джерелом вразливості для державного суверенітету. "Американська угода" може стати інструментом перерозподілу ресурсів між світовими гравцями – без урахування інтересів самої України.

Олігархи, які отримали контроль над стратегічними ресурсами, роками використовували корупційні схеми й політичні зв'язки для зміцнення своїх позицій. Відповідно до Конституції, надра мають належати всьому народу, але на практиці більшість спецдозволів зосереджена у руках вузького кола бізнесменів, часто пов'язаних із владою. Це створює умови для ручного управління ресурсами, зловживань та ухилення від прозорої конкуренції, що підриває економічну незалежність країни та відкриває шлях для зовнішнього впливу – як через економічні важелі, так і через політичний тиск. В умовах глобалізації та війни за ресурси Україна стає об'єктом інтересу не лише внутрішніх, а й міжнародних гравців. Залежність від обмеженого кола власників надр, а також відсутність справжньої прозорості у видобувній сфері, посилює ризики втрати контролю над національними багатствами та ускладнює залучення чесних інвестицій.

У наступних публікаціях ми розкриємо конкретні схеми, механізми впливу та імена тих, хто може стояти за лаштунками розподілу українських надр – і як це впливає на майбутнє країни.

Теги: Якименко Виталий | Настенко Александр | Орлов Олег | ArcelorMittal Piombino | Полтавский ГОК | Еристовский ГОК | Белановский ГОК | Ferrexpo AG | Жеваго Константин | Жеваго | Боголюбов | Коломойський | Коломойский | Critical Raw Materials | Пержанское месторождение | Жеревское месторождение | Балаховское месторождение | Северинское месторождение | BGV Group Management | Україна | Украина | Россия | Росія | США | Буткевич Геннадий | недра | надра | редкоземельные металлы | рідкісноземельні метали

Микола Сидоренко
РЕДАКТОР РОЗДІЛУ «НОВИНИ СВІТУ»

04 травня 2025 г., 19:01 | Переглядів: 5013 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

2013-2026 © АНТИКОР – національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

0.074832